

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян” № 1А, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, [e-mail: arch@vas.bg](mailto:arch@vas.bg)

Изх. № 550

Дата: 25.08.2023 г.

ДО
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ
НА ГРАЖДАНСКАТА И
ТЪРГОВСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

СТАНОВИЩЕ

НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ
по тълкувателно дело № 2 / 2023 г.

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ СЪДИИ,

С Разпореждане на Председателя на ВКС от 09.03.2023 г. е образувано тълкувателно дело № 2/2023 г. по описа на Общото събрание на съдиите от Гражданска и Търговска колегии на ВКС по следните въпроси:

1. „В случай на множество солидарни длъжници в изпълнителното производство, може ли перемпция да настъпи само по отношение на тези от тях, срещу които не са предприемани изпълнителни действия в продължение на две години, и независимо от това, че в същия период изпълнителни действия са предприемани срещу останалите длъжници, или за настъпване на перемпцията трябва да е налице бездействие на вискателя по отношение на всеки от солидарните длъжници в производството?“

2. „Необходимо ли е съгласие на присъединените вискатели в изпълнителното производство при направено искане от първоначалния вискател за спиране/прекратяване в хипотезата на чл. 423, ал. 1, т. 2, респективно чл. 433, ал. 1, т. 2 ГПК?“

3. „Погасителната давност прекъсва ли се от изпълнително действие, извършено по изпълнително дело, по което е настъпила перемпция?“

На основание чл. 129, ал. 4 от Закона за съдебната власт (ЗСВ) излагам на вниманието Ви становище по поставените за тълкуване въпроси, предмет на образуваното тълкувателно дело № 2/2023 г. по описа на ОСГТК на ВКС.

I. По първия формулиран въпрос:

„В случай на множество солидарни длъжности в изпълнителното производство, може ли перемпция да настъпи само по отношение на тези от тях, срещу които не са предприемани изпълнителни действия в продължение на две години, и независимо от това, че в същия период изпълнителни действия са предприемани срещу останалите длъжности, или за настъпване на перемпцията трябва да е налице бездействие на вискателя по отношение на всеки от солидарните длъжности в производството?“

1. Противоречива практика, мотивирала предложението за приемане на тълкувателно решение:

1.1. Според едното становище в практиката, поддържано в Решение № 83 от 11.04.2018 г. по гр. д. № 1667/2017 г. на ВКС, IV г. о.; решение № 48 от 14.07.2016 г. по т. д. № 404/2015 г. на ВКС, II т. о.; решение № 49 от 15.03.2018 г. по в. гр. д. № 110/2018 г. на I състав на Окръжен съд – Добрич; решение № 187 от 21.05.2019 г. по в. гр. д. № 231/2019 г. на Окръжен съд – Русе; решение № 53 от 11.02.2020 г. по в. гр. д. № 127/2020 г. на Окръжен съд – Велико Търново; решение № 2098 от 10.04.2020 г. по в. гр. д. № 2426/2020 г. на ГО ЧЖ IV състав на Софийски градски съд; решение № 728 от 14.07.2020 г. по в. гр. д. № 793/2020 г. на VIII състав на Окръжен съд – Пловдив; решение № 265654 от 08.09.2021 г. по гр. д. № 8436/2019 г. на ГО I-24 с-в на Софийски градски съд, срокът по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК тече самостоятелно за всеки солидарен длъжник, като предприетите изпълнителни действия по отношение на един от длъжниците са без правно значение и последици спрямо останалите, поради което перемпция може да настъпи само спрямо тези солидарни длъжности, за които не са били предприемани изпълнителни действия в период от 2 години.

1.2. Според второто становище в практиката, поддържано в Решение № 100 от 09.04.2020 г. по в. гр. д. № 1168/2020 г. на II състав на Окръжен съд – Стара Загора; решение № 1191 от 06.08.2020 г. по в. гр. д. № 1651/2020 г. на IV състав на Окръжен съд – Бургас; решение № 172 от 07.04.2022 г. по гр. д. № 237/2022 г. по описа на Окръжен съд – Благоевград, срокът по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК тече общо за всички солидарни длъжници по делото, а не поотделно за всеки един от тях. Това разбиране се споделя с аргументи във връзка с особеното положение на солидарните длъжници, които дължат на кредитора една и съща престация и той има право на избор срещу кого от тях да насочи изпълнението, съгласно правилото на чл. 122 ЗЗД. Твърди се още, че от нормата на чл. 123 ЗЗД се стига до заключението, че извършените действия спрямо един от солидарните длъжници имат действие и спрямо останалите. В посочените актове се споделя разбирането, че при наличието на едно изпълнително дело, поисканите действия от вискателя се отнасят общо за всички длъжници, поради което няма как за един длъжник да важи един срок за перемпция, а за друг да важи друг срок.

2. Становище по първи въпрос:

Висшият адвокатски съвет счита за правилно първото становище по така поставения за тълкуване въпрос, а именно, че срокът по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК тече самостоятелно за всеки солидарен длъжник. Относно същността на солидарността са налице различни разбирания в доктрината,¹ като най-разпространено е схващането, че при солидарността е налице едно облигационно отношение, съответно едно вземане, по което са задължени множество длъжници и тезата, че при това правно явление са налице множество облигационни връзки, пораждащи самостоятелни правоотношения между страните, които са поставени в зависимост помежду си. В по-старата доктрина е изразено и становището, че подобен въпрос е всъщност без практическо значение, доколкото от неговото разрешаване не биха се решили определени проблеми на солидарността.² По този въпрос е взето становище и в практиката, като в мотивите на Тълкувателно решение № 6 от 15.05.2012 г. по тълк. д. № 6/2011 г., ОСГК на ВКС се посочи за правилна втората теза относно същността на солидарността – множество правоотношения между различните страни, които са свързани помежду си посредством общата цел да се удовлетвори интересът на кредитора. Същото разбиране може да се изведе и от константата практика на ВКС, приемаща, че солидарните длъжници са обикновени, а не необходими другари в исковия процес, поради което е допустимо едно решение да бъде с различен резултат за

¹ За някои от тях вж. Калайджиев, А. Облигационно право. Обща част. Седмо издание. С.: Сиби, 2016 г. стр. 593 – 595.

² Апостолов, И. Облигационно право. Част първа. Общо учение за облигацията. Фототипно издание. С: БАН, 1990 г. стр. 435.

някои от солидарните длъжници.³ Първото разбиране относно същността на пасивната солидарност като едно правоотношение, би направило солидарните съдлъжници необходими другари, тъй като с оглед естеството на спорното правоотношение решението на съда трябва да бъде еднакво спрямо всички другари – чл. 216, ал. 2, изр. 1 ГПК. От тук се извежда принципното положение, че след като в исковия процес солидарните длъжници, макар и страни в един процес, могат да бъдат обвързани от различно решение един спрямо друг, то няма как без изрично законодателно решение, те да бъдат подчинени на различно третиране в изпълнителния процес, поради което всяко отделно действие на кредитора (взискател), не може да има каквото и да било рефлексно действие спрямо солидарните съдлъжници, към които то не е насочено. Така срокът по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК е процесуален преклузивен срок, съответно – прекратяването на изпълнителното производство по отношение на някой солидарен длъжник по силата на закона, не съставлява отказ от изпълнение, нито води до погасяване на материалното право и той започва да тече от последното валидно изпълнително действие спрямо всеки един от длъжниците, предвид различните изпълнителни правоотношения, и след неговото изтичане може да бъде иницирано образуването на ново изпълнително дело.

Дори горното разрешение, изхождащо от същността на пасивната солидарност да не се приеме, то до същия извод би се достигнало предвид специалната уредба на този институт, намираща се в чл. 121 – 127 ЗЗД. По отношение на пасивната солидарност законодателят урежда три вида юридически факти – такива с абсолютно действие за всички солидарни длъжници, с относително действие спрямо конкретен длъжник/длъжници и факти със смесено действие, които поначало би следвало да са от първия вид, но по изрично законодателно решение, действието им може да бъде ограничено.⁴ Съгласно това деление на факти в пасивната солидарност, с относително действие са предявяване на иск спрямо някои от солидарните длъжници (чл. 122, ал. 2 ЗЗД), спирането или прекъсването на давността (чл. 125, ал. 1 ЗЗД), изпадането в забава на някои от длъжниците (чл. 126, ал. 2 ЗЗД), като е налице относителност дори на факта на невъзможност за изпълнението, стига само някои от солидарните длъжници да е отговорен за нея, докато останалите остават солидарно задължени за стойността на първоначално дължимото (чл. 126, ал. 1 ЗЗД). Следователно, разглеждана и като отделен факт, перемпцията винаги ще е с относително действие. Тя ще ползва единствено тези солидарни длъжници,

³ Вж. Решение № 60261 от 20.12.2021 г. по гр. д. № 3385/2020 г., г. к., IV г. о. на ВКС; решение № 209 от 22.05.2019 г. по гр. д. № 3635/2017 г., г. к., IV г. о. на ВКС; решение № 2 от 11.02.2013 г. по гр. д. № 937/2012 г., г. к., III г. о. на ВКС и др.

⁴ Така Иван Русчев в Герджиков, О.; И. Русчев, М. Марков и др. Обезпеченията в материалното и в процесуалното право. С.: Труд и право, 2018 г., стр. 176.

спрямо които не са били поискани от взыскателя изпълнителни действия. Това се подкрепя от правилното тълкуване на цитираните разпоредби на Закона за задълженията и договорите, съгласно които предявяването на иск, прекъсването на давността, каквото действие има и насочването на изпълнително действие по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, както и изпадането в забава на някой от длъжниците, има значение единствено за отношенията между този длъжник и кредитора, имащ качеството взыскател в изпълнителния процес.⁵

Частта от практиката, която поддържа обратното разбиране, счита че доколкото изпълнението на престацията от един солидарен длъжник би бил юридически факт с абсолютно действие, то и насочването на изпълнително действие трябва да се ползва спрямо всички солидарни длъжници. Подобна теза обаче смесва насочването на изпълнително действие със самото изпълнение на задължението. По своето естество, това са два отделни юридически факта. Насочване на изпълнението отговаря на предявяване на иск по смисъла на чл. 122, ал. 1 ЗЗД, т.е. такова действие на кредитора, който има качеството взыскател в изпълнителния процес, което да доведе до удовлетворяване на претенцията му. Този юридически факт е винаги с относително действие, като обратното (да се счете, че то обвързва всички солидарни длъжници), би било и опасно за кредитора, тъй като хипотетично, ако искът му бъде отхвърлен спрямо някой от длъжниците, той не би могъл да предяви нов иск срещу останалите солидарно задължени лица. В изпълнителния процес, споделяйки това разбиране, ще трябва да се постави въпросът как се отразява невъзможността от насочване на изпълнителни действия спрямо някой от солидарните длъжници по отношение на останалите, ако това е действие с абсолютен характер. Отговорът обаче е ясен и той е, че подобна невъзможност няма как да лиши взыскателя от това да събере вземането си от останалите солидарно задължени към него лица. Последницата от насочването на изпълнително действие, когато то е било успешно и е удовлетворило цялото вземане на взыскателя, има значението на изпълнение по смисъла на чл. 123, ал. 1 ЗЗД, което не е спорно, че има абсолютно действие спрямо солидарността. От този анализ е видно, че законодателят ясно разграничава такива действия на кредитора, които насочват претенцията му спрямо някои от длъжниците (извършването на изпълнителни действия, предявяване на иск) и следствието от успешно проведени такива действия – изпълнение на задължението. Смесването на двата вида юридически факти би било в разрез със законодателната воля и традиция на института на пасивната солидарност. До обратния извод не би могло да се достигне и с аргумента, че съгласно чл. 122, ал. 1 ЗЗД кредиторът може да иска изпълнение на цялото

⁵ В същия смисъл вж. Таня Градинарова в Градинарова, Т., М. Обретенова, Д. Димитров и др. Актуални проблеми на гражданския изпълнителен процес. С.: Труд и право, 2023 г. стр. 220.

задължение от когото и да е от длъжниците, тъй като ако направи подобно искане само спрямо определен длъжник, рискува вземането му да се погаси по давност по отношение на останалите солидарни длъжници – арг. от чл. 125, ал. 1 ЗЗД.

В някои съдебни актове се среща и допълнителния аргумент, че чл. 125, ал. 1 ЗЗД, съгласно който прекъсването и спирането на давността срещу един солидарен длъжник не произвежда действие спрямо останалите съдлъжници, не касае хипотезата на чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, доколкото давността и перемпцията са отделни правни институти, чиято същност и последици не следва да се приравняват. Поначало следва да се сподели виждането, че давността и перемпцията са отделни институти, но това по никакъв начин не се отразява на факта, че и насочването на изпълнително действие спрямо някой от солидарните длъжници е факт с относително значение, както вече бе изяснено.

С оглед изложеното, Висшият адвокатски съвет счита, че отговорът на първия въпрос би следвало да бъде: „В случай на множество солидарни длъжници в изпълнителното производство, перемпция може да настъпи само по отношение на тези от тях, срещу които не са поискани изпълнителни действия в продължение на две години, и независимо от това, че в същия период изпълнителни действия са предприемани срещу останалите солидарни длъжници“.

II. По втория формулиран въпрос:

„Необходимо ли е съгласие на присъединените вискатели в изпълнителното производство при направено искане от първоначалния вискател за спиране/прекратяване в хипотезата на чл. 423, ал. 1, т. 2, респективно чл. 433, ал. 1, т. 2 ГПК?“

1. Противоречива практика, мотивирала предложението за приемане на тълкувателно решение:

1.1. Според първото становище, застъпено в Решение № 19 от 25.01.2019 г. по възв. гр. д. № 48/2019 г. по описа на Окръжен съд – Пазарджик, 1-ви въз. състав; решение № 565 от 02.04.2009 г. по гр. д. № 757/2009 г. по описа на Окръжен съд – Пловдив, 14 състав; решение № 209 от 29.08.2022 г. по въз. гр. дело № 370/2022 г. по описа на Окръжен съд – Сливен; определение № 1077 от 22.12.2017 г. по въз. гр. д. № 1760/2017 г. на Окръжен съд – Бургас; решение № 260009 от 04.01.2021 г. по в. гр. д. № 13999/2020 г. на Софийски градски съд и др., съдебният изпълнител е длъжен да постанови спиране/прекратяване на изпълнението, по молба на първоначалния вискател, независимо какво е становището на присъединения/те вискател/и.

1.2. Според другото становище, застъпено в Решение № 1049 от 19.07.2018 г. по в. гр. д. № 1454/2018 г. на Окръжен съд – Пловдив; решение № 50 от 29.04.2021 г. по в. гр. д. № 598/2021 г. на Окръжен съд – Бургас; решение № 5872 от 29.07.2014 г. по в. гр. д. № 9140/2014 г. на Софийски градски съд и др., спирането/прекратяването по искане на вискателя в хипотезата на чл. 432, ал. 1, т. 2 ГПК/чл. 433, ал. 1, т. 2 ГПК може да бъде осъществено само при наличието на съгласие на всички вискатели.

2. Становище по втори въпрос:

Висшият адвокатски съвет счита за правилно второто становище, според което спиране или прекратяване на изпълнително дело по искане на вискателя в хипотезата на чл. 432, ал. 1, т. 2 ГПК, респективно на чл. 433, ал. 1, т. 2 ГПК, може да бъде осъществено само при съгласие на всички присъединени вискатели.

По така поставения въпрос е налице изрична воля на законодателя, която се извежда от правилото на чл. 457, ал. 1 ГПК, според което присъединените вискатели в изпълнителното производство имат същите права, каквито има първоначалният вискател. Следователно, доколкото законодателят не е предвидил изрично изключение за спирането или прекратяването на изпълнителното дело в хипотезата на чл. 432, ал. 1, т. 2 ГПК, респективно на чл. 433, ал. 1, т. 2 ГПК, то вискателите и в тези случаи имат равни права, поради което първоначалният вискател няма възможност самостоятелно да се разпорежи с изпълнителното производство.

В подкрепа на застъпеното становище могат да се изложат и някои чисто практически аргументи. Решението на законодателя да допусне присъединяване на вискатели към вече образувано изпълнително дело, като дори някои кредитори биват присъединени по право (чл. 458 и чл. 459 ГПК), е обусловено от практически съображения. В хипотеза, в която едно лице има повече от един кредитор, сдобил се с изпълнителен титул, за вискателите и длъжника би било практически нецелесъобразно да се образуват множество изпълнителни дела. По този начин по отношение на имуществото на длъжника биха се извършвали различни изпълнителни действия от страна на различни съдебни изпълнители, като това ще доведе до реалната възможност за конкретни обекти да се насочат различни изпълнителни действия по молба да вискатели в отделни изпълнителни дела. Това положение би довело до евентуална конкуренция на вискателите. При подобно разбиране, че първоначалният вискател може самостоятелно да спира и прекратява дадено изпълнително производство, могат да бъдат сериозно застрашени интересите на присъединените по право вискатели, защото присъединените по право вискатели ще се окажат обвързани

от волята на взыскателя, който е иницирал изпълнителното производство, досежно възможността да се удовлетворят в същото изпълнително дело, по което са присъединени по право. Именно поради тези съображения привилегиите за различните вземания са уредени в законодателството, а в рамките на изпълнителния процес съществува нормата – принцип за изпълнителния ни процес, която се извлича чрез тълкуване на чл. 457, ал. 1 ГПК, според която взыскателите имат равни процесуални права. Тези права са свързани с еднаквата възможност да искат спиране и прекратяване на изпълнителното производство. Обратното разбиране би лишило от какъвто и да било смисъл това правило, като би го превърнало в такова с декларативен характер. Ако се допусне спиране или прекратяване на изпълнителното производство единствено по искане на първия взыскател, то правното положение на присъединените взыскатели ще бъде сериозно застрашено до степен те да нямат реален контрол върху изпълнителното производство, в хода на което вземанията им следва да бъдат удовлетворени. Това, от своя страна, ще обезсмисли изначално института на присъединяването на взыскатели в образувано от друг кредитор изпълнително производство, като всеки взыскател ще бъде длъжен, с оглед пълната защита на правата си, да образува отделно изпълнително производство, като освен вече спомената конкуренция между отделните взыскатели, това положение би имало и негативно отражение върху патримониума на длъжника, доколкото разноските по изпълнението биха се увеличили многократно предвид множеството изпълнителни дела, по които ще бъдат извършвани едни и същи процесуални действия.

Обратното разбиране, че чл. 457, ал. 1 ГПК не се прилага по отношение на поискано спиране и прекратяване на изпълнителното производство от първоначалния взыскател, се споделя най-вече с аргумента, че единствено първоначалният взыскател може да се разпорежда с изпълнителното дело. Подобна теза обаче не само не намира законова опора, но и противоречи на пределно ясната воля на законодателя. Видно от чл. 432, ал. 1, т. 2 ГПК, 433, ал. 1, т. 2 ГПК, чл. 435 ГПК, чл. 442 ГПК, навсякъде думата взыскател е използвана в единствено число без да е направена разлика дали се касае за първоначален или присъединен взыскател. Няма съмнение, че заради прогласените еднакви (равни) процесуални права на взыскателите, и присъединените взыскатели могат да обжалват действията на съдебния изпълнител (чл. 435 ГПК), както и че могат да насочват изпълнението върху всяка вещ или вземане на длъжника (чл. 442 ГПК). Следователно от простото граматическо тълкуване е видно, че когато се посочват права на взыскателя, законодателят винаги използва думата в единствено число, поради което тези отделни текстове, тълкувани систематично с чл. 457, ал. 1 ГПК, довеждат до извода, че законодателят не е направил разграничение между

правното положение на първоначалния и присъединените вискатели, когато става дума за правата в образувано изпълнително производство. Така и граматическото и телеогическото тълкуване достигат до еднакъв извод, че всички вискатели разполагат с идентични права, поради което съдилищата не следва допълнително да ограничават законодателната воля, признавайки само някои права на присъединените вискатели.

С оглед изложеното, Висшият адвокатски съвет счита, че отговорът на втория въпрос би следвало да бъде: „За спиране или прекратяване на изпълнителното производство по молба на първоначалния вискател в хипотезата на чл. 423, ал. 1, т. 2, респективно чл. 433, ал. 1, т. 2 е необходимо съгласието на присъединените вискатели“.

III. По третия формулиран въпрос:

„Погасителната давност прекъсва ли се от изпълнително действие, извършено по изпълнително дело, по което е настъпила перемпция?“

1. Противоречива практика, мотивирала предложението за приемане на тълкувателно решение:

1.1. Според първото становище, застъпено в Решение № 10 от 16.02.2016г. по г. д. № 3231/2014г. на ВКС, III г.о.; решение № 37/24.02.2021 г. по г. д. №1747/2020 г. на ВКС, IV г.о.; решение № 3/04.02.2022 г. по г. д. № 1722/2021 г. на ВКС, IV г.о. и в решение №127/12.07.2022г. по г.д.№2884/2021г. на ВКС, III г.о. и др., настъпването на перемпция по дадено изпълнително дело е без значение за прекъсването на давността и ако след настъпването на перемпция изпълнително действие е било поискано от вискателя или извършено от съдебния изпълнител, то давността е била прекъсната.

1.2. Според второто становище, застъпено в Решение № 371 от 29.10.2015 г. по г. д. № 1385/2012г. на ВКС, IV г.о. и решение №42/26.02.2016 г. по г. д. № 1812/2015 г. на ВКС, IV г.о. и др., нова давност започва да тече от предприемането на последното по време валидно изпълнително действие, като поискани или извършени изпълнителни действия след настъпила перемпция по дадено изпълнително дело са незаконосъобразни и същите не могат да прекъснат давността за вземането на вискателя.

1.3. По този въпрос е налице и т. 10. от Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. по тълк. д. № 2/2013 г., ОСГКТК на ВКС, в която се посочва, че в хипотеза на прекратено поради изтичане на срока по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК изпълнително дело, нова погасителна давност за вземането започва да тече от датата, на която е поискано или е предприето последното валидно изпълнително действие. В първото и второто становище в практиката обаче не се твърди, че

това тълкувателно решение е изгубило силата си, а че единствено се уточнява действието на перемпцията по отношение на погасителната давност.

2. Становище по трети въпрос:

Висшият адвокатски съвет счита за правилно второто становище, според което погасителната давност не се прекъсва от изпълнително действие, извършено след настъпила перемпция по изпълнително дело.

Съгласно чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК изпълнителното производство се прекратява, ако в продължение на 2 години вискателят не поиска извършването на изпълнително действие, с изключение на делата за издръжка. Съгласно т. 10 на Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. по тълк. д. № 2/2013 Г., ОСГТК на ВКС перемпцията настъпва по силата на закона, като евентуален акт на съдебния изпълнител е единствено с декларативен, а не конститутивен характер. Перемирането на изпълнителното производство представлява абсолютна процесуална пречка за извършване на изпълнителни действия.⁶ Поради тези съображения, извършени изпълнителни действия след настъпила перемпция се обезсилват и последиците им се заличават с обратна сила. В чл. 433, ал. 3 ГПК законодателят дори е вменил задължение за съдебния изпълнител служебно да вдигне наложените възбрани и запори. Следователно поискани или извършени изпълнителни действия след перемиране на изпълнителното дело няма как да са валидни, тъй като за правния ред те не пораждаат действие и съгласно т. 10 на Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. по тълк. д. № 2/2013 Г., ОСГТК на ВКС, не водят до прекъсване на давността за вземането на вискателя.

В практиката обратното разбиране се поддържа с аргументи във връзка с използвания термин в т. 10 от Тълкувателно решение № 2 от 26.06.2015 г. по тълк. д. № 2/2013 Г., ОСГТК на ВКС „валидно изпълнително действие“. Така в Решение № 37 от 24.02.2021 г. по гр. д. № 1747/2020 г., г. к., IV г. о. на ВКС се излагат съображения, че валидно е това изпълнително действие, което е било поискано съобразно правилото на чл. 426, ал. 2 ГПК или чл. 18 ЗЧСИ, когато вискателят възлага на частния съдебен изпълнител да проучва имущественото състояние на длъжника, да прави справки, да набавя документи, книжа и други, да определя начина на изпълнението, както и да бъде пазач на описаното имущество. В същото решение се изтъква, че когато тези изисквания на законодателя са били спазени или когато нередовната молба е била изправена след получени указания, то това е валидно поискано изпълнително действие, дори когато това е станало след настъпила перемпция по делото. Подобни съображения обаче не държат сметка, че последиците на перемпцията са

⁶ Таня Градинарова у Градинарова, Т., М. Обретенова, Д. Димитров и др. Актуални проблеми на гражданския изпълнителен процес. с. 223. – Цитира се и Решение № 10 от 16.02.2016 г. по гр. д. № 3231/2014 г. III г. о. на ВКС.

обезсилване на изпълнителните действия след перемпцията с обратна сила, независимо кога изпълнителното дело е прекратено поради настъпила перемпция с акт на съдебния изпълнител. Това обстоятелство не е спорно в практиката, поради което няма как да са „валидни“ действията, извършени след перемпцията и тези действия да доведат до прекъсване на давността за вземането.

Изначално прокарване на подобно деление между „валидна молба за извършване на действия“ и „валидно изпълнително действие“ по отношение на ефекта им спрямо давността е неоснователно. Вярно е, че за да се прекъсне давността на основание чл. 116, б. "в" ЗЗД, въпросното изпълнително действие не е задължително да е имало за свое следствие удовлетворяването на вземането на вискателя. От това обаче не следва, че това действие може да е каквото и да било по своя характер, включително такова, извършено по перемирано дело. Категорично то трябва да бъде годно основание за събиране на вземането. Обратното означава, че вискателят прекъсва давността относно вземането си с такива действия, с които не е изначално възможно да се удовлетвори претенцията му. Това положение е в противоречие със самата същност на погасителната давност, която представлява материалноправен срок, в който кредитор на едно вземане бездейства и не предприема действия по събирането му. Предприемането на действия, които обективно не могат да бъдат годно основание за събиране на вземането, няма как да представляват „активно поведение на кредитора“, което да води до прекъсване на давността. Тези действия са предприети в прекратено по силата на закона изпълнително производство, поради което са без правно значение. Вискателят има задължение да следи за законоустановения срок по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК и в случай, че същият е изтекъл, да иска образуване на ново изпълнително дело, по което да се извършват поисканите от него изпълнителни действия.

С оглед изложеното, Висшият адвокатски съвет счита, че отговорът на третия въпрос би следвало да бъде: „Погасителната давност не се прекъсва от поискано или извършено изпълнително действие по изпълнително дело, за което е настъпила перемпция“.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ: /п/

АДВ. Д-Р ИВАЙЛО ДЕРМЕНДЖИЕВ